

Esitys sosiaali- ja terveysvaliokunnalle isyysvapaan muutostarpeista monikkoperheissä

SUOMEN MONIKKOPERHEET RY:N ESITYS HE 131/2009 LIITTYEN

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on aloittamassa ns. isäkuukauden pidennyksen käsittelyn HE 131/2009:n pohjalta. Suomen Monikkoperheet ry esittää, että 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 10 a §:n 2 momenttia muutetaan seuraavasti: (pykälämuutos on merkitty kursivoilla):

10 a §:n 2

Jos isälle maksetaan lapsen hoitoon osallistumisen perusteella vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa yhdenjaksoisesti vähintään vanhempainrahakauden viimeisiltä 12 arkipäivältä välittömästi äitiysrahakauden jälkeen tai 12 vanhempainrahapäivältä 1 momentin perusteella siirrettynä, isällä on oikeus isyysrahaan enintään 24 arkipäivän pituiselta yhdenjaksoiselta kaudelta välittömästi hänen pitämänsä vanhempainrahakauden päätyttyä (*isäkuukausi*). ***Perheissä, joissa syntyy useampi kuin yksi lapsi kerralla, isällä on kuitenkin oikeus isyysrahaan kustakin syntyvästä lapsesta enintään 24 arkipäivän pituiselta kaudelta välittömästi hänen pitämänsä vanhempainrahakauden päätyttyä (kaksosista oikeus enintään 48 arkipäivän pituiselta kaudelta, kolmosista oikeus enintään 72 arkipäivän pituiselta kaudelta, nelosista enintään 96 arkipäivän pituiselta kaudelta).***

Haluamme vielä kohteliaimmin kiinnittää huomionne siihen, että monikkolasten isän isyysvapaa on edelleen raskauskohmainen eikä huomioi kaksosten, kolmosten ja nelosten syntymää. Haluamme muistuttaa, että sosiaali- ja terveysvaliokunta on mietinnössään 45/2006 huomionnut tämän isyysvapaaseen liittyvän ristiriidan monikkolasten osalta. Mietinnössä todetaan, että on tarpeen selvittää tulisiko isyysvapaakautta pidentää. Esitämme lain muuttamista siten, että tilanteessa, jossa syntyy useampi kuin yksi lapsi kerralla, isyysrahaan oikeuttava aika muutetaan lapsikohtaiseksi, jolloin isyysrahaan oikeuttavan ajan pituudeksi tulisi nykyisen lain isyysrahaan oikeuttavan ajan määrä kerrottuna kerralla syntyneiden lasten lukumäärällä (eli kaksosille $18 + 18 = 36$ arkipäivää, kolmosille $18 + 18 + 18 = 54$ arkipäivää, kun tällä hetkellä ”perus”isyysvapaa on vain yhdestä lapsesta eli 18 arkipäivää).

Toivomme myös, että Suomen Monikkoperheet ry kutsutaan kuultavaksi valiokuntaan isäkuukauteen/isyysvapaaseen liittyen..

Esitys sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle isyysvapaan muutostarpeista monikkoperheissä

EHDOTUKSEN PERUSTELUT

Perusteluja *isyysvapaan ja isäkuukauden muuttamiselle lapsikohtaiseksi* ovat:

- isä voi olla yhtä aikaa äidin kanssa kotona hoitamassa lapsia (isyysvapaa).
- isä luo kontaktin jokaiseen lapseen yksilöllisesti.
- lapsikohtainen isyysvapaa turvaa vanhempien jaksamista ja työkykyä, sillä monikkoperheessä yksi suurimmista jaksamista verottavista seikoista on riittämätön yöuni.
- perheeseen sitoutuneet miehet voivat paremmin ja täysimääräisen vapaan pitäminen vahvistaa parisuhdetta ja hyvinvointia.
- nimenomaan isille kohdennettuun jaksoon tehdyt pidennykset lisäävät yleisesti isien vapaiden käyttöä.
- lähes kaikki kolmoslapset ja puolet kaksoslapsista syntyvät keskosina.
- monikkolapset ovat infektiokerkempiä noin kahteen ikävuoteen asti
- työn ja perheen yhteensovittamisen tukeminen; äidit ovat viisi kertaa useammin masentuneita kuin yhden vauvan synnyttäneet äidit. Varhain koettu väsymyskin on heillä pysyvämpää: "viisivuotiaiden kaksosten äidit ovat edelleen väsyneempiä ja masentuneempia kuin ne äidit, jotka ovat saaneet lapsia ehkä tiheästikin, mutta jotka eivät ole saaneet useampia lapsia samanaikaisesti" (lähde: Thorpe K, Golding J, MacGillvray, I, Greenwood R. (1991) Comparison of prevalence of depression in mothers of twins and mothers of singletons. BMJ 302:875-8) Perheen äidin pahoinvointi heijastuu lisääntyneenä tarpeena isän isyysvapaajaksoille.
- erityistilanne on huomioitu Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007-2011. Siinä todetaan, että "kiinnitetään erityinen huomio pienituloisten lapsiperheiden tulokehitykseen ottaen samalla huomioon lapsiperheryhymät, jotka ovat lähtökohtaisesti eriarvoisessa asemassa perhetilanteen erityisyyden, kuten monikkoperheellisyyden vuoksi".
- esitys tukee SATA-komitean 27.1.2009 ehdotuksen eli lasten varhaisvuosien kasvuedellytysten tukemisen tavoitteita.

TILASTOTIETOJA

- vuonna 2007 syntyi kaksoset 886 perheeseen ja kolmoset 11 perheeseen. Neloset syntyi viimeksi vuonna 1994 ja viitoset vuonna 1977. Kaksosten esiintyvyys on noin 1,5% kaikista raskauksista. Monisikiöraskauksien esiintyvyydestä on 2000-luvulla pysynyt samana (hedelmöityshoidoista johtunut esiintyvyyshuippu 1990-luvulla, jonka jälkeen on tultu alas).

Kunnioitavasti

Ulla Kumpula
toiminnanjohtaja

Suomen Monikkoperheet ry
Kauppakatu 18 C 34
40100 Jyväskylä
p. (014) 211 277 (arkisin klo 9-15)
toimisto@suomenmonikkoperheet.fi
www.suomenmonikkoperheet.fi

Yhteyshenkilö

Toiminnanjohtaja
Ulla Kumpula
p. 050 3280 730
toiminnanjohtaja@suomenmonikkoperheet.fi